

Caribbean Investment Climate Index 2022: investeringsklimaat Aruba en Curaçao blijft aantrekkelijk ondanks zware impact COVID-19

Aruba blijft de Caribische ranglijst aanvoeren met het meest aantrekkelijke investeringsklimaat. Ook Curaçao blijft hoog op de ranglijst staan. Dit ondanks dat beide landen veel harder zijn getroffen door de COVID-19 crisis dan de meeste andere Caribische landen. De kracht van de instituties van beide landen speelt daarbij een belangrijke rol.

Tabel 1 CICI-score 2022: investeringsklimaat Aruba en Curaçao nog altijd aantrekkelijk, ondanks de impact van COVID-19

	Land	CICI-score 2022	CICI-score 2021	Positie verandering
1	Aruba	57,9	71,06	0
2	Puerto Rico	54,2	53,98	+5
3	De Bahama's	50,5	57,85	-1
4	Curaçao	49,5	56,34	+1
5	Antigua & Barbuda	49,0	56,21	+1
6	St. Kitts & Nevis	46,7	53,83	+2
7	Grenada	45,3	56,84	-4
8	St. Lucia	45,1	56,59	-4
9	Jamaica	44,2	48,10	+3
10	Dominica	43,6	51,80	-1
11	Barbados	43,4	50,99	-1
12	Dominicaanse Republiek	43,0	48,31	-1
13	Trinidad & Tobago	42,5	42,24	+1
14	St. Vincent & de Grenadines	41,0	46,15	-1
15	Haïti	19,1	26,51	+1
16	Cuba	15,1	32,18	-1

Bron: Economisch Bureau Amsterdam (2022)

In 2021 publiceerde Economisch Bureau Amsterdam (EBA) voor het eerst de Caribbean Investment Climate Index (CICI). De CICI 2021 had betrekking op het jaar 2019, vóór de uitbraak van de COVID-19 crisis. Een jaar na dato publiceert EBA de nieuwe CICI, waarbij de effecten van de COVID-19 crisis op het investeringsklimaat mee zijn genomen. Door onvolledige beschikbaarheid van data kan ook dit jaar de index niet voor Sint-Maarten worden bepaald.

Investeringsindex: institutionele, economische en financiële indicatoren

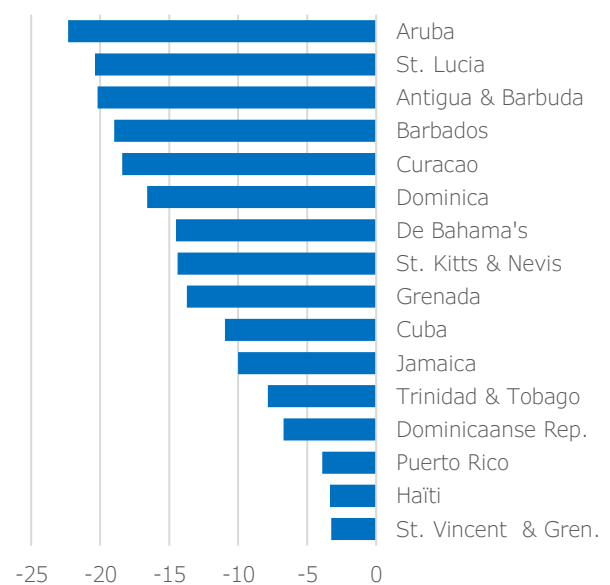
De CICI meet de aantrekkelijkheid van het investeringsklimaat van landen in de Caribische regio. Het

aantrekken van buitenlandse investeerders is belangrijk, vanwege de kleinschaligheid van de meeste economieën, de gebrekkige toegang tot internationaal kapitaal en de import-afhankelijkheid van veel Caribische landen. De index bevat 16 landen en is opgebouwd uit 18 institutionele, economische en financiële indicatoren die een Caribisch land meer of minder aantrekkelijk maken voor investeerders. Voorbeelden van indicatoren zijn: rule of law, openheid van de economie, economische groei, rente, overheidsschuld, en participatiegraad¹.

COVID-19

Het Caribisch gebied is hard geraakt door de COVID-19 crisis. Veel landen in de regio, waaronder Aruba, Curaçao en Sint-Maarten, zijn afhankelijk van toerisme, dat in 2020 vrijwel volledig tot stilstand kwam. Van de landen die deel uitmaken van de CICI, bedroeg de gemiddelde krimp van het reële bruto binnenlandse product (bbp) in 2020 12,8 procent. Ter vergelijking: de Nederlandse economie kromp in 2020 met 3,8 procent (bron: CBS). Aruba en Curaçao zijn harder getroffen door COVID-19 dan de meeste andere Caribische landen (figuur 1).

Figuur 1 Groei van het reële bbp in 2020: Aruba en Curaçao harder getroffen door COVID-19 dan de meeste andere Caribische landen.

Bron: Caribbean Analytics and Statistics (2022) o.b.v. IMF & World Bank

¹ Voor de volledige lijst van indicatoren en beschrijving van de CICI, zie: https://economisch-bureau.shinyapps.io/caribbean-analytics-statistics/w_9c79b02a/explanatory_paper_note_2022_EBA.pdf

Resultaten: de CICI-scores

In de CICI 2022 zijn de jaren 2020 en 2021 verwerkt, en daarmee de effecten van de COVID-19 crisis. Voor alle landen, behalve Puerto Rico en Trinidad & Tobago, geldt dat het investeringsklimaat als gevolg van de coronacrisis is verslechterd. Aruba heeft nog steeds het meest aantrekkelijke investeringsklimaat van de Caribische regio, ondanks dat het land harder is geraakt door COVID-19 dan andere Caribische landen. Ook de CICI-score van Curaçao is gedaald als gevolg van de pandemie. Het investeringsklimaat van Curaçao is vanwege de krachtige instituties echter nog altijd aantrekkelijk ten opzichte van veel andere Caribische landen. Curaçao staat op plaats vier van de ranglijst.

Puerto Rico en Trinidad & Tobago zijn de enige landen waarvan de CICI-score niet is gedaald. De pandemie had relatief weinig impact op de economie, en beide landen realiseerden al negatieve economische groei in de jaren voorafgaand aan de pandemie. Het groeipad van beide landen is nauwelijks beïnvloed door de pandemie.

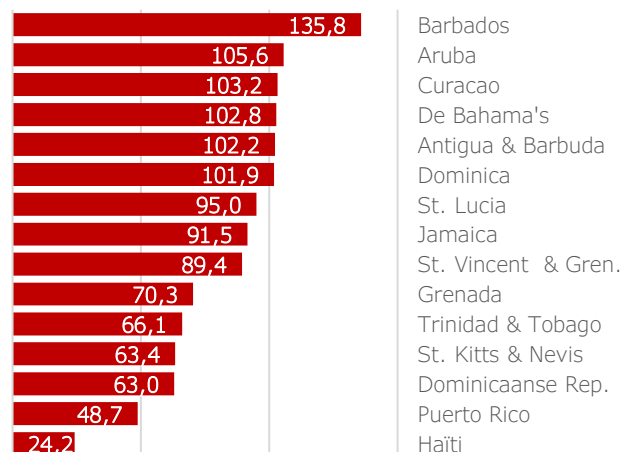
Economisch herstel

De ontwikkeling van het investeringsklimaat in 2022 hangt samen met de mate waarin de landen economisch weten te herstellen van COVID-19. Een aantal landen, waaronder Aruba, toonden in 2021 een krachtig economisch herstel als gevolg van een forse toename in toerisme ten opzichte van 2020. De ontwikkeling van toerisme blijft echter onzeker in de nasleep van de COVID-19 crisis. Daarnaast bestaat er onzekerheid vanwege de oplopende inflatie wereldwijd en de oorlog in Oekraïne.

Renteontwikkeling

Ook de renteontwikkeling kan een serieuze bedreiging vormen voor het investeringsklimaat. Voor Aruba en Curaçao is het zaak om de hoge overheidsschuld geleidelijk af te bouwen. Met een stijgende rente zal de verdringing van productieve publieke investeringen, zoals in het onderwijs en de infrastructuur, toenemen. Dit, terwijl er grote behoefte bestaat aan investeringen op beide terreinen.

Figuur 2 Overheidsschuld in 2021 als percentage van het bbp; Aruba en Curaçao hebben een hoge overheidsschuld vergeleken met de meeste andere Caribische landen.²

Bron: Caribbean Analytics and Statistics (2022) o.b.v. IMF & World Bank

Hervormingen

Daarnaast zal het tempo van de economische hervormingen in het kader van de landspakketten en de uitvoeringsagenda's moeten worden opgevoerd. Op Curaçao, en in mindere mate op Aruba, is er sprake van omvangrijke 'output gap' en onbenut economisch potentieel. Om het tij te keren moet het tempo in de uitvoering van hervormingen verhoogd worden. Prioritering, volgorde en samenhang van verschillende hervormingen en maatregelen uit de landspakketten zijn daarbij essentieel.

Databeschikbaarheid

De databeschikbaarheid van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten is beperkt; van Sint-Maarten zelfs te beperkt om een CICI-score te kunnen berekenen. Al jaren wordt het belang benadrukt van betere data voor goede beleidsvorming. Ook zijn data essentieel om de effecten van de hervormingen in het kader van het landspakket te meten en monitoren.

² Er is geen data beschikbaar voor de overheidsschuld van Cuba.